कृषि विकास निर्देशनालयको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन
(वैशाख, जेठ, असार, २०८१)

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ को दफा ५ (३) र सूचनाको हकसम्बन्धी नियमावली २०७६ को नियम २ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सावर्जनिक गर्ने निकायको नाम : कृषि विकास निर्देशनालय, बुटवल
सूचना सार्वजनिक गरेको अवधि : वैशाख, जेठ, असार, २०८१ प्रकाशित मिति : २०८०/०४/०६

१. निकायको स्वरुप र प्रकृति

समग्र प्रदेशको कृषि क्षेत्रको नीति तथा योजना तर्जुमा पृष्ठपोषण गर्ने, कृषि विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन तथा नियमन गर्ने गराउने र मातहतका निकायहरूलाई प्रशासनिक व्यवस्थापन तथा नियमन गर्ने कार्य गर्नका लागि मिति २०७५।०६।२५ गते प्रदेश नं. ५, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका माननीय मन्त्री आरती पौडेलज्यूबाट समुद्घाटन गरी लुम्बिनी प्रदेश, भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय मातहत कृषि विकास निर्देशनालय, रूपन्देही, नेपालको स्थापना भएको छ।

प्रदेशका झण्डै ५६ प्रतिशत जनतालाई रोजगारी प्रदान गर्ने तथा जिविकोपार्जनको प्रमुख क्षेत्रको रुपमा रहेको कृषि क्षेत्रको विकास विना समग्र आर्थिक विकासको सम्भावना देखिदैन। प्रदेशको कुल गार्हस्थ्य उत्पादनको झण्डै २९.७ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको कृषि क्षेत्रको व्यवसायिकरण, आधुनिकीकरण, यान्त्रिकीकरण तथा औधोगिकीकरण मार्फत द्रुत आर्थिक विकास गर्न सकिने यथार्थलाई हृदयङ्गम गरी लगानी बढाउनु आजको प्रमुख आवश्यकता रहेको छ। नेपालको संविधान २०७२ ले नागरिकको खाद्य सम्बन्धी हकलाई मौलिक हकको रुपमा लिएको र खाद्य अधिकार तथा खाद्य सम्प्रभुता सम्बन्धी ऐन २०७५ ले सबै नागरिकको खाद्य सम्प्रभुताको सुनिश्चितताको लागि विभिन्न नीति तथा कार्यक्रम मार्फत निर्वाहमुखी कृषि पेशालाई व्यवसायिक, प्रतिस्पर्धी र सम्मानित व्यवसायको रुपमा विकास गरी रोजगारी सृजना र देशको अर्थतन्त्रलाई गतिशील बनाउनु पर्ने आजको आवश्यकता छ। कृषि क्षेत्र बहुआयमिक क्षेत्र भएकोले सवैको सहयोगबाट मात्र समग्र कृषिको विकासमा टेवा पुग्ने देखिन्छ ।

कृषिजन्य बालीहरूको क्षेत्रफल, उत्पादन तथा उत्पादकत्वको अवस्थामा आवश्यकता अनुरूप वृद्धि हुन नसक्नुले माग र पूर्तिमा असन्तुलन हुँदा कृषि वस्तुहरूको आयात दिनानुदिन बढ्दै गएको र निर्यातको आयतन खुम्चँदै जाँदा कूल व्यापार घाटा बढ्दो क्रममा रहेको छ। आर्थिक रूपले सक्रिय जनशक्ति विदेशिँदा कृषि श्रमिकको अभाव, कृषि वस्तुको बढ्दो उत्पादन लागत, जग्गाको खण्डिकरण, उर्वराशील कृषि भूमिको गैह् कृषि क्षेत्रमा प्रयोग, कृषि भूमि बाँझो राख्ने प्रचलनमा वृद्धि, जलवायु परिवर्तनको कृषि उत्पादनमा नकारात्मक असर, उत्पादन सामाग्रीको अपर्याप्त आपुर्ति, कृषि भौतिक पूर्वाधारहरूको अभाव, समय सापेक्ष प्राविधिक ज्ञानको अभाव,

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय

सुरक्षित, विषादी रहित उत्पादन तथा जैविक विषादीबारेको प्रयोग सम्बन्धी ज्ञानको अभाव र अनुसन्धान, शिक्षा र प्रसार बीचको समन्वयको अभाव जस्ता कारणहरूले कृषि क्षेत्रको आशातित विकास हुन सकेको छैन् ।

यसै परिप्रेक्ष्यमा कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न कृषि उत्पादनको लागि आवश्यक प्रविधि तथा उत्पादन सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने, बाली बस्तु उत्पादनमा यान्त्रिकरण गर्ने, प्रशोधन तथा वजारीकरणको लागि आवश्यक पूर्वाधारहरूको ब्यवस्था मिलाउने, प्रदेशका बिभिन्न क्षेत्रहरूलाई विशिष्टीकृत बालीहरूको लागी विशिष्टिकृत क्षेत्र तोकी सोही बालीको व्यवसायिकरण, विविधिकरण र आधुनिकीकरण मार्फत आर्थिक विकास गर्ने उद्देश्यका साथ लुम्बिनी प्रदेश सरकार, कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालयको नीति तथा कार्यक्रम अनुसार यस कृषि विकास निर्देशनालयले कार्य सम्पादन गर्दै आएको छ ।

१.१ भाबी सोच

कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण तथा विविधिकरण गरी कृषकहरूको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने।

१.२ लक्ष्य

निर्वाहमुखी कृषि उत्पादन प्रणालीलाई आधुनिकीकरण, विविधिकरण तथा प्रतिस्पर्धात्मक मार्फत व्यवसायिक र सम्मानजनक पेशाको रुपमा रूपान्तरण गरी दिगो कृषि विकासको माध्यमबाट कृषकहरूको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने।

१.३ उद्देश्य

- निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई व्यवसायिक प्रणालीमा रुपान्तरण गर्ने।
- कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने।
- कृषि क्षेत्रलाई सम्मानजनक र विशिष्टीकृत व्यवसायको रुपमा विकास गर्ने।
- कृषि उपजको उत्पादन लागत घटाई कृषि बजार प्रवर्द्धन गर्ने।
- कृषि उपज बाली वस्तुको मूल्य शृङ्खलामा आधारित कृषि उद्योगको विकास गर्ने।
- परम्परागत कृषि ज्ञान तथा कृषि जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने।

१.४ रणनीतिहरू

१. कृषि उपजको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य सुरक्षा र प्रतिस्पर्धात्मक क्षमताको विकास गर्ने।

२. जीविकोपार्जन वा निर्वाहमुखी कृषि पद्धतिलाई परिवर्तन गरी व्यावसायिकता तर्फ उन्मुख गराई रोजगारीका अवसरहरू बढाउने।

३. कृषि क्षेत्रलाई लैङ्गिक मैत्री र समावेशीकरणका साथै आधुनिकीकरण, व्यवसायिकरण र औद्योगिकरण गरी रोजगारी र आय वृद्धि गर्ने।

४. जनसंख्या तथा वातावरणलाई ध्यानमा राखी दिगो कृषि विकासको प्रयासबाट प्रदेशवासी कृषकहरूको आम्दानी वृद्धि गरी जीवनस्तर माथि उकास्ने।

५. कृषि क्षेत्रबाट हुने युवा पलायन रोकी कृषिलाई आकर्षित र सम्मानित पेशाको रुपमा विकास गर्ने।

६. परम्परागत कृषि ज्ञान, सीप प्रविधिका साथै रैथाने बाली तथा जैविक विविधतालाई संरक्षण र प्रर्वद्धन गर्ने।

७. रासायनिक मल तथा विषादीको उचित प्रयोग गर्दै प्राङ्गारिक कृषि उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्ने।

२. निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार

मिति २०७५।१२।१८ गते भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, प्रदेश नं. ५, बुटवलको सचिव स्तरीय निर्णय अनुसार।

- प्रदेश अन्तर्गतका कृषि बालीवस्तुको विकास एवं विस्तारका लागि आवश्यक नीति तथा व्यावसायिक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन।
- प्रदेशस्तरको बाली संरक्षण तथा व्यावसायिक कीट सम्बन्धी उपयुक्त नीति तर्जुमा तथा योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्ने र कृषि बालीमा आकस्मिक रोगकीरा तथा महामारी नियन्त्रण गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा खाद्य सुरक्षाको अवस्थाको अनुगमन तथा विश्लेषण गरी प्रदेश सरकारलाई पृष्ठपोषण गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा खाद्य सुरक्षाको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण बालीवस्तुको पहिचान गरी विकास एवं प्रवर्द्धन गर्ने।
- कृषि सम्बद्ध प्रयोगशालाहरूको नियमन।
- कृषि प्रसार, कृषक तथा प्राविधिक तालिम तथा क्षमता विकास र सशक्तीकरण।
- खाद्य गुणस्तर मापदण्ड बनाई अनुगमन गर्ने।
- कृषि बजार, पूर्वाधार र कृषि फार्म केन्द्रहरूको विकास, विस्तार तथा सञ्चालन।
- प्रदेशस्तरको कृषि सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन एवं अद्यावधिक गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि विकासमा संलग्न निकायहरू बीच समन्वय कायम गराउने।
- प्रदेशस्तरको बजार तथा अन्य कृषि पूर्वाधार विकास नीति तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि यान्त्रिकरण प्रवर्द्धन तथा कृषिको आधुनिकीकरण गर्ने।
- सामूहिक खेती तथा कृषि करार खेतीको प्रवर्द्धन तथा समन्वय।
- प्रदेशस्तरमा पोष्ट हार्भेष्ट व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीति, योजना तथा मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्ने।
- प्रदेशस्तरका उपयुक्त रणनीतिक स्थानमा थोक, खुद्रा तथा हाट बजार, संकलन केन्द्र तथा अन्य बजार पूर्वाधार विकास गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कार्यरत कृषि व्यवसायीहरूलाई विभिन्न सेवा सुविधा एवं सहुलियत उपलब्ध गराउने।
- प्रदेशस्तरीय मल, बीउ लगायतका कृषि सामग्रीको आपूर्ति स्थितिको नियमित अनुगमन गरी प्रदेश सरकारलाई पृष्ठपोषण गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि प्रसार कार्यमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको उच्चतम् प्रयोग गर्ने।

- प्रदेशस्तरमा माटोको उर्वराशक्ति नक्सा तयार गरी सो को आधारमा उर्वराशक्ति सुधारका लागि आवश्यक कार्य गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा मल बीउ लगायतका कृषि सामाग्रीहरूको गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने।
- कृषि उपज, कृषिजन्य वस्तु, सामाग्री तथा बीउ विजन प्रविधिको गुणस्तर निर्धारण, सम्बद्धता निर्धारण स्तरीकरण, प्रमाणीकरण र नियमनको सहयोग गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि प्रविधि विस्तार कार्यको समन्वय गर्ने।
- प्रदेशस्तरमा कृषि प्रसार, कृषि शिक्षा र कृषि अनुसन्धान सम्बद्ध निकायहरूबीच कार्यमूलक सम्बन्ध स्थापित गराउने।
- निर्देशनालय र मातहतका निकायहरूको कर्मचारी व्यवस्थापन, आन्तरिक व्यवस्थापन तथा जिन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धी निर्णय गर्ने, तालुक निकायका निर्देशन कार्यान्वयन गराउने र आवश्यक नीतिगत तथा कार्यक्रम गत निर्देशन र पृष्ठपोषण दिने।

३. निकायमा रहने कर्मचारी सङ्ख्या र कार्य विवरण

यस कृषि विकास निर्देशनालय अन्तर्गत कृषि ज्ञान केन्द्र, ९, तालिम केन्द्र, १, प्रयोगशाला ४ गरी काल १४ वटा कार्यालयहरु रहेका छन् । जसमध्ये साविककाअस नेपाल सरकारबाट प्रदेश सरकारलाई हस्तान्तरण गरिएका र बाँकी १ वटा प्रदेश सरकारको निर्णयबाट स्वीकृत भइ स्थापना भएका स्थायी र अस्थायी कार्यालयहरु रहेका छन् । नेपाल सरकारद्धारा स्वीकृत दरवन्दी २३१ मध्ये १ वटा अस्थायी कार्यालयका लागि ९ जना अस्थायी दरवन्दी प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत भएको छ ।

४. संगठनात्मक परिचय एवं जनशक्ति विवरण

४.१ संगठनात्मक ढाँचा

कृषि विकास निर्देशनालय संगठन संरचना

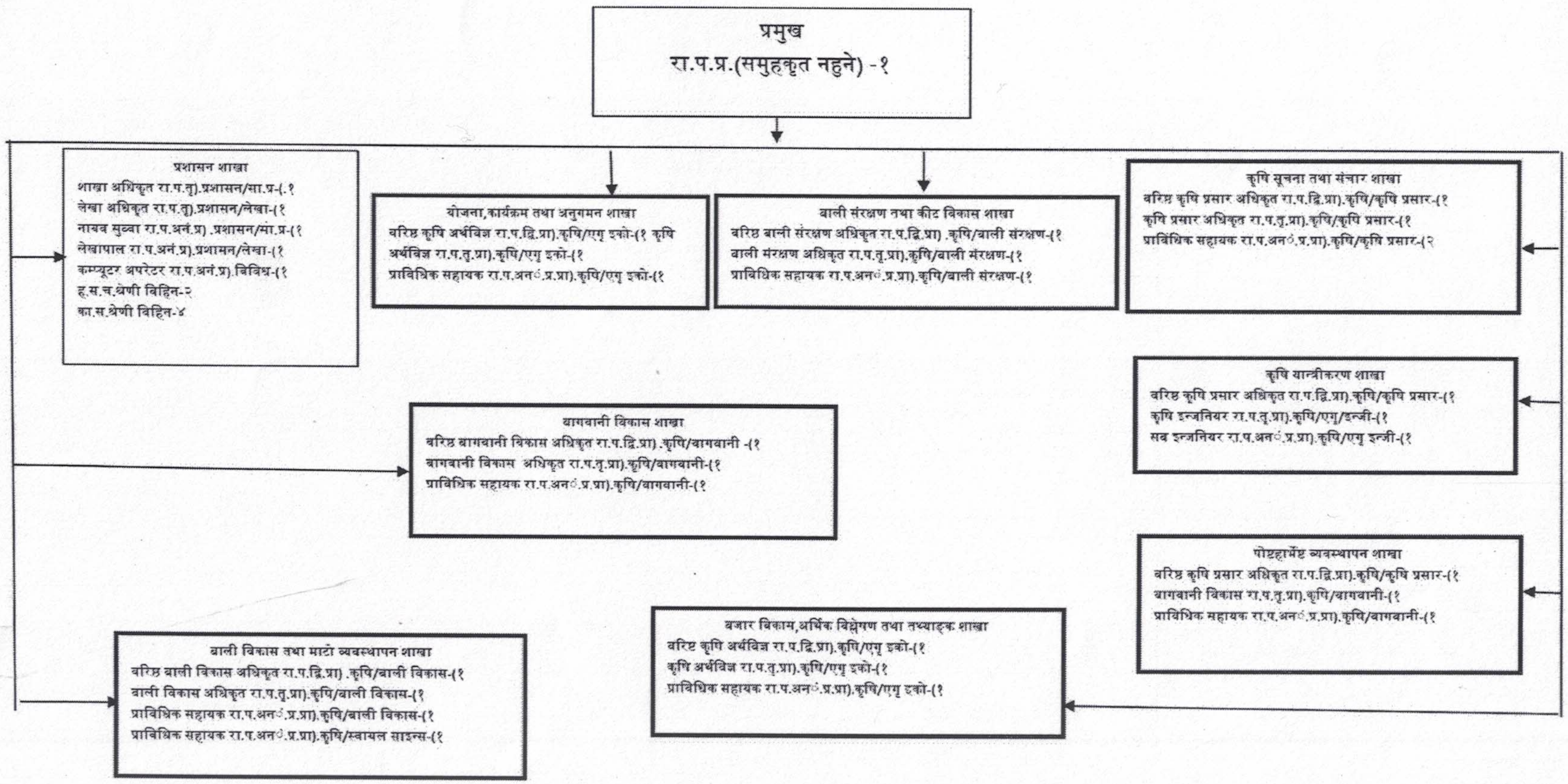

४.२ शाखाहरुबाट सञ्चालन गरिने महत्वपुर्ण कार्यक्रम

क्र.सं.	लक्ष्य नतोकिएका कार्यक्रमहरु	
१	योजना तथा अनुगमन शाखा सम्बन्धित कार्यक्रमहरु	जिम्मेबार शाखा
१.१	मौसम सम्बन्धि सूचना प्रकाशन	योजना कार्यक्रम तथा अनुगमन शाखा
१.२	कृषि ऋण सम्बन्धि विवरण	
१.३	सिँचाई सहित कृषि विकास कार्यक्रमको प्रतिवेदन	
१.४	मासिक/त्रैमासिक/बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारी	
१.५	कार्यालय कर्मचारी वैठक	
१.६	प्राधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना सशर्त अनुदान कार्यक्रम (ब्लक विकास कार्यक्रम)	
१.७	तथ्यांक विवरण अद्यावधिक तथा कम्पाईलेसन	
१.८	किसान सूचिकरण	
१.९	सहकारी मार्फत कृषि प्रसार कार्यक्रम	
२	कृषि सूचना तथा संचार शाखा सम्बन्धित कार्यक्रमहरु	जिम्मेबार शाखा
२.१	समसामयिक तथ्यांक संकलन	कृषि सुचना तथा संचार शाखा
२.२	प्राकृतिक प्रकोपजन्य क्षति विवरण	
२.३	किसान सूचिकरण कार्यक्रम	
२.४	गैर सरकारी सघसंस्थाहरुसंगको समन्वय	
३	बाली विकास तथा माटो व्यवस्थापन शाखा	जिम्मेबार शाखा
३.१	वीउ वासलत- वीउको आवश्यकता, माग, पुर्ती, पुग/नपुग	बाली विकास तथा माटो व्यवस्थापन शाखा
३.२	श्रोत केन्द्र विवरण: वीउ श्रोत केन्द्र	
३.३	वाली वस्तु विशेष सघन व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र विकास कार्यक्रम (वाली)	
३.४	रैथाने वालीको प्रवर्द्धन तथा बजारीकरण कार्यक्रम	
३.५	वीज वृद्धि तथा डेसीस (DESES) कार्यक्रम	
३.६	माटो व्यवस्थापन कार्यक्रम	
३.७	नियमित भर्चुअल वैठक सञ्चालन	
३.८	रासायानिक मल सम्बन्धी तथ्याङ्क-माग/आपुर्ती/खपत/जिल्लामा डिलरहरुको विवरण	
३.९	CIMMYT/किसान-२ कार्यक्रम	
३.१०	प्रांगारिक कृषि कार्यक्रम	
४	बाली संरक्षण तथा कीट विकास शाखा सम्बन्धि कार्यक्रमहरु	जिम्मेबार शाखा
४.१	विषादी विक्रेता ऐन, विषादी खपत तथा एग्रोभेट सम्बन्धि विवरण	

क.सं.	लक्ष्य नतोकिएका कार्यक्रमहरु	
४.२	श्रोत केन्द्र विवरण: रेशम, मौरी र च्याउ	बाली संरक्षण तथा कीट विकास शाखा
४.३	बाली संरक्षण संग सम्बन्धीत तथ्याङ्क संकलन	
४.४	रोग कीराहरुको प्रकोपबाट भएको क्षति	
५	बागवानी विकास शाखा सम्बन्धित कार्यक्रमहरु	जिम्मेबार शाखा
५.१	श्रोत केन्द्र विवरण: फलफूल, पुष्प तथा तरकारी नर्सरी केन्द्र	बागवानी विकास शाखा
५.२	वाली वस्तु विशेष सघन व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र विकास कार्यक्रम (वागवानी)	
५.३	स्मार्ट कृषि कार्यक्रम	
५.४	मिसन/ बाली विशेष प्रवर्द्धन संचालन कार्यक्रम	
५.५	किसान-२ परियोजना कार्यक्रम	
५.६	सहकारी मार्फत कृषि प्रसार कार्यक्रम	
५.७	प्रांगारिक कृषि कार्यक्रम	
६	पोष्ट हार्भेष्ट व्यवस्थापन शाखा संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु	जिम्मेबार शाखा
	शित भण्डार सम्बन्धी विवरण	पोष्ट हार्भेष्ट व्यवस्थापन शाखा
	उद्योग/प्रशोधन सम्बन्धी क्रियाकलापहरु	
७	बजार विकास, आर्थिक विश्लेषण तथा तथ्यांक शाखा सम्बन्धि कार्यक्रमहरु	जिम्मेबार शाखा
६.१	बजार सम्बन्धि सूचनाहरु	बजार विकास, आर्थिक विश्लेषण तथा तथ्यांक शाखा
	• जिल्लास्तर बजार केन्द्र विवरण	
	• संकलन केन्द्र, हाटबजार, निर्यात केन्द्र	
	• क्षेत्रीयस्तर बजार केन्द्र	
	• प्रदेशस्तर बजार केन्द्र	
	• अनुमानित परिमाण कारोबार	
८	कृषि यान्त्रीकरण शाखा सम्बन्धित कार्यक्रमहरु- कृषि यान्त्रीकरण सम्बन्धि विवरण	जिम्मेबार शाखा
	• कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर	कृषि यान्त्रीकरण शाखा
	• कम्बाईन हार्भेष्टर	
९	प्रशासन शाखा संग सम्बन्धित कार्यहरु	जिम्मेबार शाखा
	• सम्पुर्ण प्रशासनिक कार्यहरु	प्रशासन शाखा
	• मातहतका कार्यालयहरको प्रशासनिक कार्यहरुको अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा रिपोर्टिङ	

४.२ मातहतका कार्यालयहरुको विवरण

क्र. सं.	कार्यालयको नाम, ठेगना	ईमेल	वेभसाईट	कार्यालय प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
१	कृ.ज्ञा.के. नवलपरासी	akcnawalparasi@gmail.com	https://nawalparasi.akc.gov.np	डा.रवीन्द्र नाथ चौबे	९८५७०४५१०६
२	कृ.ज्ञा.के. रुपन्देही	akcrupandehi@gmail.com	https://rupandehi.akc.gov.np	श्री शिव प्रसाद अर्याल	९८५७०५२९२८
३	कृ.ज्ञा.के. कपिलवस्तु	akckapilvastu@gmail.com	https://kapilvastu.akc.gov.np	श्री भाष्कर पौडेल	९८५७०५३०६४
४	कृ.ज्ञा.के. पाल्पा	akcpalpa@gmail.com	https://palpa.akc.gov.np	श्री सन्तोष कुमार चौधरी	९८५७०६५२९४
५	कृ.ज्ञा.के. गुल्मी	akcgulmi2075@gmail.com	https://gulmi.akc.gov.np	श्री नवराज भण्डारी	९८५७०६७२२६
६	कृ.ज्ञा.के. अर्घाखाँची	akcarghakhanchi@gmail.com	https://akcarghakhanchi.gov.np	श्री बुद्धीराज घिमिरे	९८५७०६३९२६
७	कृ.ज्ञा.के. रोल्पा	akcdang@gmail.com	https://dang.akc.gov.np	श्री मनोज कुमार सिंह	९८४७९८३३३३
८	कृ.ज्ञा.के. दाङ	akcrolpa@gmail.com	https://rolpa.akc.gov.np	श्री नरेश धिताल	९८४७८३१३९७
९	कृ.ज्ञा.के. बाँके	akcbanke@gmail.com	http://akcbanke.gov.np	श्री शकिल अहमद	९८५८०४००२७
१०	कृ.व्य.प्र.स.ता.के. खजुरा	abpstckhajura@gmail.com	https://abpstc.lumbini.gov.np	श्री विनोदघिमिरे	९८५८०६०४४३
११	बा.सं.प्र., खजुरा	rpplkhajura@gmail.com	https://pplkhajura.lumbini.gov.np	श्री उमशंकर पौडेल	९८५८०२८४५६
१२	वीउ विजन प्र., भैरहवा	bhairahawaseedlab@gmail.com	https://seedlabbhw.gov.np	श्री शालिक राम गौतम	९८५७०११२५५
१३	वीउ विजन प्र., खजुरा	seedlabkhajura@gmail.com	https://seedlabkhajura.gov.np	श्री दिपक सापकोटा	९८५८०४०२३४
१४	माटो तथा मल प.प्र., खजुरा	rstlsmd2@gmail.com	https://soillabkhajura.lumbini.gov.np	श्री कोमल शाही	९८५८०६०४३५

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
बुटवल, रुपन्देही

४.३ कर्मचारी दरबन्दी विवरण

क्र.स.	सेवा	समूह	तह	पद	जम्मा दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	नेपाल कृषि	समुहकृत नहुने	एघारौं	प्रमुख	१	१	०	
२	नेपाल कृषि	कृषि प्रसार	नवौं/दशौं	बरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	३	१	२	
३	नेपाल कृषि	एग्री इकोनोमिक्स	नवौं/दशौं	बरिष्ठ कृषि अर्थ विज्ञ	२	१	१	
४	नेपाल कृषि	बाली विकास	नवौं/दशौं	बरिष्ठ बाली विकास अधिकृत	१	०	१	
५	नेपाल कृषि	बाली संरक्षण	नवौं/दशौं	बरिष्ठ बाली संरक्षण अधिकृत	१	०	१	
६	नेपाल कृषि	बागवानी विकास	नवौं/दशौं	बरिष्ठ वागवानी विकास अधिकृत	१	०	१	
७	नेपाल कृषि	बाली संरक्षण	सातौं/आठौं	बाली संरक्षण अधिकृत	१	१	०	
८	नेपाल कृषि	बाली विकास	सातौं/आठौं	बाली विकास अधिकृत	१	०	१	
९	सामान्य प्रशासन	प्रशासन	सातौं/आठौं	शाखा अधिकृत	१	१	०	
१०	नेपाल कृषि	कृषि प्रसार	सातौं/आठौं	कृषि प्रसार अधिकृत	१	२	०	१ जना निर्देशनालयमा काज
११	सामान्य प्रशासन	लेखा	सातौं/आठौं	लेखा अधिकृत	१	१	०	
१२	नेपाल कृषि	कृषि इन्जिनियर	सातौं/आठौं	कृषि इन्जिनियर	१	१	०	
१३	नेपाल कृषि	एग्री इकोनोमिक्स	सातौं/आठौं	कृषि अर्थविज्ञ	२	१	०	
१४	नेपाल कृषि	बागवानी विकास	सातौं/आठौं	वागवानी विकास अधिकृत	२	१	१	
१५	नेपाल कृषि	एग्री इकोनोमिक्स	पाचौं/छैटौं	अधिकृत	२	१	१	१ जना कृ.ज्ञा.के. कपिलवस्तु, काज
१६	विविध	कम्प्यूटर अपरेटर	पाचौं/छैटौं	अधिकृत	१	१	०	
१७	नेपाल कृषि	बाली विकास	पाचौं/छैटौं	अधिकृत	१	१	०	१ जना वी.वि.प्र. भैरहवा, काज
१८	नेपाल कृषि	बाली संरक्षण	पाचौं/छैटौं	प्राविधिक सहायक	१	१	०	१ जना कृ.ज्ञा.के. अर्घाखाँची काज
१९	सामान्य प्रशासन	प्रशासन	छैठौं/पाचौं	अधिकृत छैठौ	१	१	०	
२०	सामान्य प्रशासन	लेखा	छैठौं/पाचौं	अधिकृत छैठौ	१	१	०	

क्र.स.	सेवा	समूह	तह	पद	जम्मा दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
२१	नेपाल कृषि	माटो विकास	छैठौं/पाचौं	प्राविधिक सहायक	१	१	०	
२२	नेपाल कृषि	एग्री इन्जिनियर	छैठौं/पाचौं	कृषि इन्जिनियर	१	१	०	
२३	नेपाल कृषि	कृषि प्रसार	छैठौं/पाचौं	प्राविधिक सहायक	२	०	२	
२४	नेपाल कृषि	वागवानी	छैठौं/पाचौं	प्राविधिक सहायक	२	०	२	
२५	सामान्य प्रशासन	प्रशासन	श्रेणी विहिन	हलुका सवारी चालक	२	२	०	
२६	सामान्य प्रशासन	प्रशासन	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी	४	४	०	
जम्मा					३८	२५	१३	

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
बुटवल, रुपन्देही

४.४ कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

सि. नं.	नाम	पद	तह	सम्पर्क नं	कैफियत
१	यामनारायण देवकोटा	महानिर्देशक	एघारौ	९८५७०७५०४०	
२	राम प्रसाद पाण्डे	वरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	नवौं/ दशौं	९८५७०२२०८५	
३	हरिप्रसाद पण्डित	वरिष्ठ कृषि अर्थविज्ञ	नवौं/ दशौं	९८५१२४०८४०	
४	मुकेश रामजाली नेपाली	बरिष्ठ कृषि प्रसार अधिकृत	सातौ/आठौ	९८५११८४२४०	काजमा
५	आशा भण्डारी	कृषि प्रसार अधिकृत	सातौ/आठौ	९८४७२८१३४५	
६	पवित्रा भुसाल	लेखा अधिकृत	सातौ/आठौ	९८४९९६१३८६	
७	बिरेन्द कुमार पटेल	कृषि ईन्जिनियर	सातौ/आठौ	९८४८०२७३८९	
८	संज्ञा भण्डारी	शाखा अधिकृत	सातौ/आठौ	९८४१०२११६६	
९	विवेक पन्त	कृषि प्रसार अधिकृत	सातौ/आठौ	९८५११५८१७०	
१०	मिलन गैरे	बाली संरक्षण अधिकृत	सातौ/आठौ	९८४७१०३८०९	
११	डिल्लीराज पौडेल	कृषि अर्थविज्ञ	सातौ/आठौ	९८५७०२२०८३	
१२	सुनैना बराली	बागवानी विकास अधिकृत	सातौ/आठौ	९८४७४७७१०१	
१३	महेन्द्र प्रसाद भुसाल	अधिकृत	पाचौं/ छैटौं	९८४७०३३१६२	
१४	बिष्णु प्रसाद अर्याल	कम्प्यूटर अधिकृत	पाचौं/ छैटौं	९८५९६६२६८२	
१५	रामचन्द्र भट्टराइ	अधिकृत (बाली विकास)	पाचौं/ छैटौं	९८५८०५१२६९	
१६	वासुदेव पौडेल	अधिकृत (एगृ.इको.एण्ड मार्केटिङ)	पाचौं/ छैटौं	९८५७०५३१०१	
१७	ललिता रिजाल	अधिकृत	पाचौं/ छैटौं	९८४७०५९४६९	
१८	हरिस बोहोरा	सब-इन्जिनियर	पाचौं/ छैटौं	९८६९०८४१३१	
१९	शारदा आचार्य	प्राविधिक सहायक	पाचौं/ छैटौं	९८४७२४९०१८	
२०	झप्पड बहादुर घर्ति	हलुका सवारी चालक		९८४४७११८२५	करार सेवा
२१	प्रदिप आर्चाय	हलुका सवारी चालक		९८६९५९८२९	करार सेवा
२२	रमा कुमारी गुरुङ्ग	कार्यालय सहयोगी		९८४७२१४६२२	करार सेवा
२३	सुमन गौतम	कार्यालय सहयोगी		९८५७०७२६५४	करार सेवा
२४	पुनम कुमारी राय	कार्यालय सहयोगी		९८६७२८७७४३	करार सेवा
२५	शारदा आर्चाय	कार्यालय सहयोगी		९८४७१०७५४५	करार सेवा

५. नागरिक बडापत्र

सि. नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर	सम्बन्धित शाखा
१	बजेट तथा कार्यक्रम सम्बन्धी जानकारी।	माग र औचित्य खुलेको निवेदन	७ दिन	नि: शुल्क	योजना, कार्यक्रम तथा अनुगमन शाखा
२	संचालित कार्यक्रमहरुको अनुगमन, मुल्याङ्कन एवं प्रगति विवरण	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	७ दिन	नि: शुल्क	योजना, कार्यक्रम तथा तथा अनुगमन शाखा
३	कृषि सम्बन्धि तथ्यांक संकलन, विश्लेषण, अद्यावधिक एवं सम्प्रेषण	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	१५ दिन	नि: शुल्क	बजार विकास, आर्थिक विश्लेषण तथा तथ्यांक शाखा
४	कृषि बजार एवं पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	नि: शुल्क	बजार विकास, आर्थिक विश्लेषण तथा तथ्यांक शाखा
५	खाद्यान्न तथा औद्योगीक बाली सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	नि: शुल्क	बाली विकास तथा माटो व्यवस्थापन शाखा
६	कृषि सामग्रीहरुको आपूर्ति व्यवस्थापन, गुणस्तर नियन्त्रण तथा सूचना सम्प्रेषण	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	नियमित रुपमा आवश्यकता अनुसार	नि: शुल्क	बाली विकास तथा माटो व्यवस्थापन शाखा
७	माटो व्यवस्थापन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	नि: शुल्क	बाली विकास तथा माटो व्यवस्थापन शाखा
८	फलफूल, तरकारी, पुष्प बाली विकास तथा जैविक विविधता संरक्षण प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	नि: शुल्क	बागबानी विकास शाखा
९	बाली संरक्षण, विषादी व्यवसथापन तथा प्लाण्ट क्वारेन्टीन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	नि: शुल्क	बाली संरक्षण तथा व्यवसायिक कीट विकास शाखा
१०	मौरीपालन, रेशम खेती, च्याउ उत्पादन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	नि: शुल्क	बाली संरक्षण तथा व्यवसायिक कीट विकास शाखा
११	बाली उत्पादनोपरान्त क्षति व्यवस्थापन, भण्डारण तथा प्रशोधन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	नि: शुल्क	पोष्टहार्भेष्ट व्यवस्थापन शाखा
१२	कृषि यन्त्र, औजार तथा फार्म मेशीनरी सम्बन्धी प्राविधिक सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	नि: शुल्क	कृषि यान्त्रीकरण शाखा

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
बुटवल, रुपन्देही

सि. नं.	प्रदान गरिने सेवाहरु	पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने समय	लाग्ने दस्तुर	सम्बन्धित शाखा
१३	कृषि प्रविधिहरुको विस्तारका लागी प्रचार प्रसार तथा सम्बद्घ निकायहरुसंग समन्वय	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	नियमित रुपमा आवश्यकता अनुसार	नि: शुल्क	कृषि सूचना तथा संन्चार शाखा
१४	निर्देशनालयबाट प्रकाशित वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तथा अन्य प्राविधिक प्रकाशनहरु वितरण	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	त्रैमासिक\ वार्षिक रुपमा तयार गरी औचित्यका आधारमा उपलब्ध गराइने	नि: शुल्क	प्रशासन शाखा
१५	प्रशासनिक जानकारी एवं अन्य सेवा	व्यक्ति वा संस्थाको लिखित आधिकारिक पत्र	निवेदन प्राप्त हुनासाथ	नि: शुल्क	प्रशासन शाखा

६ सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

कृषि विकास निर्देशनालयबाट प्रदान गरिने प्राविधिक सेवामा कुनै दस्तुर लाग्दैन र सम्बन्धित शाखाबाट तुरुन्त उपलब्ध हुनेछ ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

सेवाको लागि कार्यालयमा सम्पर्क गर्ने वा निवेदन पेस पश्चात प्राविधिक सेवा वा जानकारी तुरुन्त सम्बन्धित शाखा वा कर्मचारीबाट प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

कृषि विकास निर्देशनालयका प्रमुख

९. सम्पादन गरेको कामको विवरण

- कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय र जिल्लास्थित कार्यालयसँगको समन्वयमा वालीहरुको क्षेत्रफल र उत्पादन विवरण अद्यावधिक भएको ।
- अनुकुलित अनुसन्धान कार्यक्रम : नवलपरासी पश्चिम, रूपन्देही, कपिलवस्तु, पाल्पा, रोल्पा, रुकुम पुर्व जिल्लाका १९ वटा पालिकाहरूमा अनुसन्धान परिक्षण भएको ।
- निर्देशनालयबाट ६ वटा विभिन्न विषय अन्तर्गत तालिम सञ्चालन भएको जसमा १७५ कृषकहरु उक्त तालिममा प्रत्यक्ष सहभागी भएका
- नियमित रुपमा पाक्षिक भर्चुअल बैठक, भर्चुअल तालिम, बल्क एस.एम.एस, इन्जिनियर सेवा, प्रविधि प्रसार तथा प्रकाशन लगायतका कार्यहरू भइरहेको ।
- ६ वटा ब्लक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ४३० हेक्टर क्षेत्रफलमा कार्यक्रम सञ्चालन भइ ७४२ जना कृषक प्रत्यक्ष सहभागी भएका ।

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश
कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
बुटवल, रुपन्देही

- १४ वटा स्मार्ट कृषि गाउँ कार्यक्रम अन्तर्गत ५१८ हेक्टर क्षेत्रफलमा कार्यक्रम सम्झौता सञ्चालन भएको जसमा १०४८ जना कृषक प्रत्यक्ष सहभागी भएका ।
- लक्षित समुदाय विशेष आयआर्जन कार्यक्रम अन्तर्गत ५८ हेक्टर क्षेत्रफलबाट ८०२ मेटन. तरकारी लगायत अन्य खाद्यान्न वालीहरुको उत्पादन भएको, जसमा ५६६ जना लक्षित समुदाय प्रत्यक्ष सहभागी भएका ।
- बाली वस्तु विशेष सघन व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र विकास कार्यक्रम ९६७ हेक्टर क्षेत्रफलमा कार्यक्रम सञ्चालन भइ अनुमानित ११८९५ मे.टन सुन्तला, तरकारी, आलु, मसुरो, तोरी लगायत अन्य खाद्यान्न वालीहरुको उत्पादन भएको, जसमा ३३६६ जना कृषक प्रत्यक्ष सहभागी भएका ।
- हाल सम्म ५२२ हेक्टर क्षेत्रफलमा वीउ उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन भइ अनुमानित १४०९ मे.टन गहुँ, मकै, मसुरो, तोरी लगायत अन्य खाद्यान्न वालीहरुको उत्पादन भएको, जसमा १२१२ जना कृषक प्रत्यक्ष सहभागी भएका ।

१०. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

सूचना अधकारी

डिल्लीराज पौडेल
कृषि अर्थ विज्ञ
सम्पर्क नम्बर : ९८५७०२२०८३

प्रमुख

यामनारायण देवकोटा
महानिर्देशक
सम्पर्क नम्बर : ९८५७०७५०४०

११. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण

आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा यस निर्देशनालय र मातहतका कार्यालयबाट भएको खर्चको अवस्था देहायबमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

रकम रु. हजारमा

कृषि विकास निर्देशनालयको वार्षिक बजेट र वित्तिय प्रगति विवरण

बजेट उप शिर्षक नं.	बजेट उप शिर्षक नं.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)	कुल खर्च रकम (रु. हजारमा)	भारी प्रगति %	वित्तिय प्रगति
३१२०२०१६	साधारण कार्यक्रम	२७३६६	२१७८५	८१	८०
३१२०००१३	स्मार्ट कृषि गाँउ कार्यक्रम	७५४	१६५	४५	२२
३१२०००१८	कृषि तथा पशुपन्छी श्रोत तथा प्रविधि सेवा टेवा विस्तार कार्यक्रम	१९८७०	६३२८	७३	३२
३१२९११२४	कृषि विभाग संघ ससर्त कार्यक्रम	९००	५३०	१००	५९

बजेट उप शिर्षक नं.	बजेट उप शिर्षक नं.	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)	कुल खर्च रकम (रु. हजारमा)	भारी प्रगति %	वित्तिय प्रगति
जम्मा		४८८९०	२८८०८	७८	५८.९
मातहतका कार्यालयहरुको वार्षिक बजेट र वित्तिय प्रगति विवरण					
३१२०१०१३	साधारण कार्यक्रम	२८६३९०	२१९८९३	९२	७७
३१२०००१२	कृषि उत्पादन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा कार्यक्रम	२३४०९८	१३६४१६	८५	५८
३१२०००१३	स्मार्ट कृषि गाँउ कार्यक्रम	२६९३५	१६५२०	८०	६१
३१२०००१८	कृषि तथा पशुपन्छी श्रोत तथा प्रविधि सेवा टेवा विस्तार कार्यक्रम	८०९७५	४५८०५	८२	५७
३१२०००२२	कृषि क्षमता अभिवृद्धि तथा सीप विकास तालिम	९३५१	७५६५	९६	८१
३१२९११२१	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना (संघ शसर्त अनुदान)	१३३००	८२६७	७१	६२
३१२९११२४	कृषि विभाग संघ ससर्त कार्यक्रम	२६४००	६८११	५७	२६
जम्मा		६७७४४९	४४१२७८	८६.३	६५.१